

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ဇာတကဝတ္ထုများ

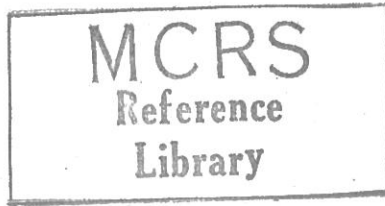
သတ္တမတန်း

GRADE 8

အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ

၂၀၁၅-၂၀၁၆

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ဇာတကဝတ္ထုများ
သတ္တမတန်း
GRADE 8

အခြေခံပညာသင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ
၂၀၁၅-၂၀၁၆

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊ အုပ်စု- ၃၂၀၀၀

၂၀၁၅-၂၀၁၆ ပညာသင်နှစ်

အခြေခံပညာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ၏ မူပိုင်ဖြစ်သည်။

အမှာစာ

မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးကို အဆင့်အတန်းမြင့်မားစေရန် ပညာရေး အစီအစဉ်သစ်ဖြင့် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထိုအစီအစဉ်သစ်အရ အခြေခံပညာရေးကဏ္ဍတွင် မြန်မာစာအခြေခံ ခိုင်ခံ့တောင့်တင်း၍ ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်စေရန် မြန်မာစာသင်ရိုးကို ပြန်လည်ရေးဆွဲပါသည်။

အဆိုပါသင်ရိုးအရ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့် မြန်မာစာ သင်ကြားခြင်း၏ရည်မှန်းချက်ကို အောက်ပါအတိုင်းချမှတ်သင်ကြားမည် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ စာဖတ်၍ နားလည်စေရန်နှင့် နားလည်သည်ကို ရှင်းလင်းပြောပြ နိုင်စေရန်၊
- ၂။ ဝေါဟာရကြွယ်ဝစေရန်၊ စကားအသုံးနှုန်းများနားလည်စေရန် နှင့်မှန်ကန်စွာသုံးတတ်စေရန်၊
- ၃။ ဝါကျသဘောကို နားလည်စေရန်နှင့်ဝါကျဖွဲ့ပုံမှန်ကန်စေရန်၊
- ၄။ သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့်အညီ ပြေပြစ်ရှင်းလင်းစွာရေးတတ်စေရန်၊
- ၅။ စကားပြေနှင့် ကဗျာများကို လေ့လာတတ်စေရန်၊

အထက်ပါရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့် သတ္တမတန်းတွင်သင်ကြား နိုင်ရန် ဇာတကဝတ္ထုများကို ရွေးချယ်ပြုစုပါသည်။

ဇာတက ဝတ္ထုများသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အဆောက်အအုံ၏ အုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထု များသည် မြန်မာလူထုနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင် ပြီးဖြစ်ရာ မိမိတို့၏ အသွေးအသားသဖွယ်၊ နှလုံးသည်းပွတ် သဖွယ်ပင် ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပေသည်။

ရပ်တိုင်းရွာတိုင်း အိမ်တိုင်းကျောင်းတိုင်းတွင် ကြီးသူကငယ်သူကို လည်းကောင်း၊ အဘိုးအဘွားက မြေးမြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိဘကသားသမီးကိုလည်းကောင်း၊ ဆရာကတပည့်သားမြေးကိုလည်းကောင်း ထိုဇာတကဝတ္ထုများကိုလက်ဆင့်ကမ်းပြောပြခဲ့ကြသည်။ ပြောသူကလည်း လေးလေးမြတ်မြတ်ပြော၍ နာသူ ကလည်း နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်နာကြားခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုဇာတကဝတ္ထုများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကလေး လူကြီးတို့၏နှလုံးအိမ်တွင် အလိမ္မာတရား၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အကျင့်စာရိတ္တနှင့် ကောင်းမြတ်သော စိတ်ဓာတ် တို့ကိုပျိုးထောင်ပေးခဲ့ကြလေပြီ။

ယခုသတ္တမတန်းအတွက် ရွေးချယ်လိုက်သော ဇာတကဝတ္ထုများသည် **အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျား စီရင်သော ငါးရဲငါးဆယ် ကောက်နုတ်ချက်များ** မှ သင့်နီးရာဝတ္ထုများကို ကောက်နုတ်ရွေး ချယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဤဇာတကဝတ္ထုများကိုပြုစုသူ ဦးဖိုးကျားကို မြန်မာနှစ် ၁၂၅၂ ခု (ခရစ်နှစ် ၁၈၉၁) တွင် ဟင်္သာတ

ခရိုင် နိဗ္ဗာန်ရွာ၌ ဖွားမြင်သည်။ ငယ်စဉ်က နိဗ္ဗာန်ရွာ ဦးသာသနကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး အသက် ၂၇ နှစ်အရွယ် တွင် ပုသိမ်မြို့တိုင်တစ်ရာကျောင်းမှ အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ ဆယ်တန်းအောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ယုဒသန်ကောလိပ်၌ ပညာဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ပြည့် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးတွင် ဦးဖိုးကျားသည် ထင်ရှားသောခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ထိုသပိတ်ကြောင့် အမျိုးသားကျောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အမျိုးသားပညာဝန်အဖြစ် ထက်သန်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဦးဖိုးကျားသည် ကျောင်းသားကြီးဘဝကပင် စာပေရေးသားမှုအစပြု ခဲ့သည်။ မျိုးချစ်စိတ်အရင်းခံဖြင့် ခေတ်ပြင် ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့ရာ မြန်မာစာပေလောက၌ အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျားဟူသော အမည်သည်ထင်ရှားခဲ့သည်။

ခေတ်မီမြန်မာရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်၊ ငါးရာငါးဆယ်ကောက်နုတ် ချက်များ၊ ပဲခူးရာဇာတ်စာနိ၊ ပုသိမ်ရာဇဝင်၊ ဦးထွန်းရှိန်အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ဦးပုညအတ္ထုပ္ပတ္တိ (ရေသည်ပြဇာတ်နိဒါန်း) တို့ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ သည်။ ရေသည်ပြဇာတ်နှင့် ဝိဇယပြဇာတ်တို့ကို တည်းဖြတ်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားကျောင်းကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အရပ်ရပ်အနယ်နယ်သို့ ရောက်ရှိတွေ့ကြုံသိမြင်ခဲ့ရသည်တို့ကိုအခြေပြုကာ 'ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများ' ကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။ ဦးဖိုးကျားသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း စစ်ပြေးရင်း မြန်မာနှစ် ၁၃၀၃ ခု (ခရစ်နှစ် ၁၉၄၂) တွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ထန်းတပင်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ဦးဖိုးကျားမှာ ခေတ်စကားပြေ ရှေ့ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ လွယ်ကူရှင်းလင်းသော စကားပြေကို ရေးလေ့ရှိသည်။ ဦးဖိုးကျားသည် ဤဇာတက ဝတ္ထုများကို ပြုစုရာတွင် ရှေးကဆရာတော်ကြီးများ၏ ပါဠိ မှ မြန်မာသို့ ဘာသာပြန်ဆိုချက် အမျိုးမျိုးကိုအမှီပြုပြီး ကျောင်းသားလူငယ်များအတွက် ရည်စူးကာ အကျဉ်းချုံး၍ လွယ်ကူရှင်းလင်းအောင် ပြန်လည်ရေးသားသည့် ဇာတကဝတ္ထု ၅၅၀ အနက်မှ ၂၅၀ ကို ရွေးနုတ်လျက် "ငါးရာငါးဆယ်ကောက်နုတ်ချက်များ" ဟူ၍ အမည်ပေးကာ စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၎င်း တို့မှတစ်ဖန် ယခုခေတ် ကျောင်းသားလူငယ်တို့နှင့် သင့်လျော်မည့် ဝတ္ထု ၁၅ ပုဒ်ကို သတ္တမတန်းတွင် သင်ကြားရန် ရွေးချယ်ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

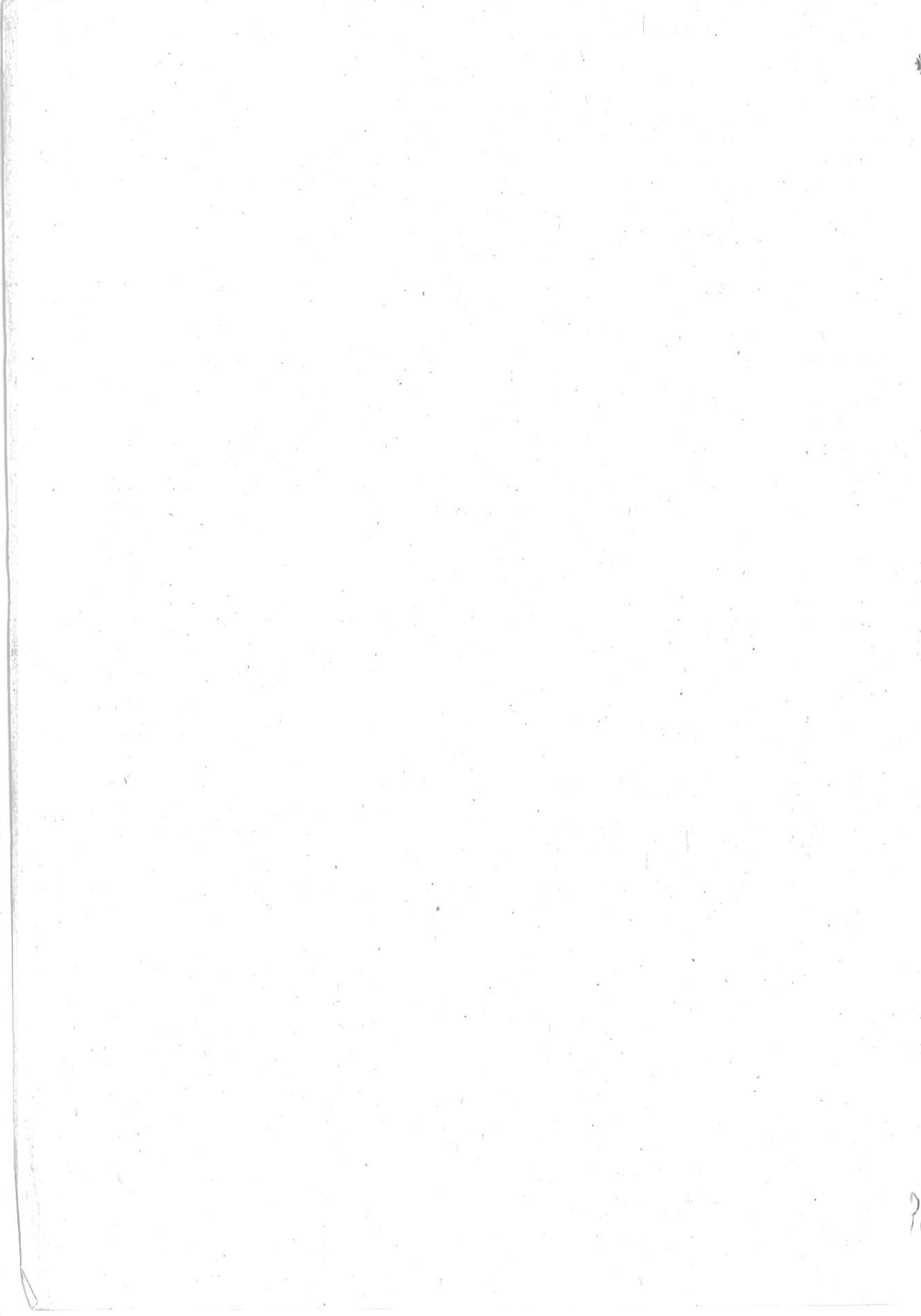
ဤဝတ္ထုများတွင် ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသသော အပြုအမူ၊ အများအကျိုးအတွက် အနစ်နာခံ တတ်သောစိတ်ဓာတ်၊ အခက်အခဲနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် ဇွဲလုံ့လမလျှော့ဘဲ မကြောက်မရွံ့ရဲဝံ့စွာ ဖြေရှင်းတတ် သော စွမ်းရည်သတ္တိ၊ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသင်းရသောအကျိုး၊ ဆရာမိဘတို့၏ကျေးဇူးကို သိတတ်မှု၊ ညီအစ်ကိုအချင်းချင်း ရိုင်းပင်းချစ်ခင်မှု၊ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၏အကျိုး၊ မိမိကိုယ်ကိုအထင်ကြီးခြင်း၏အပြစ် စသောသင်ခန်းစာများ အမြောက်အမြားပါဝင်သည်။ ကျောင်းသားလူငယ်တို့၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့် စာရိတ္တကို ပုံသွင်းပေးရာ၌ ဤဝတ္ထုများသည် ထိရောက်ထက်မြက်သော လက်နက်ကောင်းများပင် ဖြစ်ပေ သည်။

အရေးအသားဘက်က ကြည်လှိုင်လည်း စံနမူနာယူဖွယ်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားပြေ သန့်သန့်ဖြင့် လွယ်ကူရှင်းလင်းစွာ စီရင်ရေးသားထားသည်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားကျောင်းသူတို့၏ အရေးအသား တိုးတက်ရေးအတွက် များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့အကြောင်းအရာနှင့် အရေးအသားနှစ်ဖက်စလုံး ကောင်းမွန်သည့် ဇာတကဝတ္ထုများကို သတ္တမတန်းအတွက် ရွေးချယ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပါသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့သည် ဤကဲ့သို့သော စာကောင်းပေမွန်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ မှသိအလိမ္မာ တိုးအောင် အားထုတ်ကြရာသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမ တို့သည်လည်း တပည့်တို့ အလိမ္မာတိုးအောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ထိုးထွင်းသင်ကြားကြရာသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။ နိဂြောဓ သမင်မင်း	၁
၂။ အာဇာနည်မြင်း	၄
၃။ နွားလိမ္မာ	၆
၄။ ပဉ္စဝုဓမင်းသား	၈
၅။ ပညာရှိသော ပေါက်တူးသမား	၁၁
၆။ ဘိမသေန	၁၃
၇။ ကျေးဇူးသိတတ်သော ခြင်္သေ့	၁၅
၈။ နှမ်းခိုး၍ စားသောမင်းသား	၁၇
၉။ ကုန်းတိုက်သောမြေခွေး	၁၉
၁၀။ သံဝရမင်းသား	၂၀
၁၁။ ကေဒါရကျေးမင်း	၂၂
၁၂။ မိတ်ဆွေသုံးဦးနှင့် ဝန်လိုငှက်	၂၄
၁၃။ ဟင်္သာကိုးသောင်းနှင့် ပင့်ကူ	၂၆

နိဂြောဓ သမင်မင်း
(နိဂြောဓဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းတစ်ပါးသည် သမင်လိုက်ခြင်း၊ အမဲနှင့်ကင်း၍ ထမင်းမစားခြင်း အလေ့ရှိလျက် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း လူတို့အလုပ်ကိုဖျက်၍ ထိုလူတို့နှင့် သမင်လိုက်သွားလေ့ရှိ၏။

ထိုအခါလူတို့စည်းဝေး၍ ထိုမင်းသမင်လိုက်ခြင်းဖြင့် ငါတို့ လုပ်ခင်းဆောင်တာပျက်ကုန်၏။ သို့ကြောင့် သားသမင်များစွာတို့ကို မင်းဥယျာဉ် သွင်းပေး၍ထားကုန်အံ့ ဟုညီညွတ်ကြလျက် တောသမင်ပေါင်းများစွာတို့ကို စုရုံးမောင်းနှင် ဥယျာဉ်တွင်းသို့ သွင်းပြီးလျှင် မင်းအားကြားလျှောက်ခဲ့ကြလေ၏။

မိပြီးသောသမင်တို့မှာ တစ်ထောင်မျှ အရေအတွက်ရှိ၍ ငါးရာလျှင် သမင်မှူးတစ်ကောင်ကျ နိဂြောဓ သမင်မင်းနှင့် သာခသမင်မင်းဟူ၍ သမင်မင်းနှစ်ကောင်ပါ၏။

မင်းကြီးလာရောက်ရှုသော် ထိုအလွန်တင့်တယ်သော ရွှေသမင်နှစ်ကောင်ကို ဘေးမဲ့ပေးတော်မူပြီးလျှင် ထိုနေ့မှစ၍ တစ်နေ့လျှင် တစ်ကောင်ကျ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ စားတော်ချက်သော်လည်းကောင်း လာရောက်ပစ်ခတ်ယူဆောင်သွားလေ့ရှိ၏။

ထိုသို့လာရောက် ပစ်ခတ်သောအခါ သမင်ပေါင်းတို့သည် ကြောက်လန့်သဖြင့် တိုးဝှေ့ပြေးလွှားကြကုန်ရကား ထိခိုက်ပင်ပန်းခြင်း၊ ကျိုးပဲ့ခြင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံသေခြင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

သမင်အပေါင်းတို့သည် ထိုအကြောင်းကိုနိဂြောဓသမင်မင်းအား ကြားကုန်သော် နိဂြောဓသမင်မင်းသည် သာခသမင်မင်းနှင့် တိုင်ပင်၍ ၎င်းတို့သမင်နှစ်စုမှ တစ်လှည့်စီ တစ်နေ့တစ်ကောင်ကျ စဉ်းတီတုံး၌ လည်ကိုစင်း၍ ပေးစေ၏။

တစ်နေ့သော် သာခသမင်မင်း၏အစုမှ သန္ဓေနှင့် သမင်မတစ်ကောင်၏ အလှည့်သို့ကျလာလျှင် ထိုသမင်မသည် သာခသမင်မင်းသို့ကပ်၍ “အရှင်၊ အကျွန်ုပ်၌ ကိုယ်ဝန်ရှိ၏။ ယနေ့အကျွန်ုပ်အလှည့်ကို လွန်ပါစေဦး။ သားဖွားပြီးမှ အကျွန်ုပ်အလှည့်ကို ရောက်ပါစေလော့” ဟုဆို၏။

သာခသမင်မင်းလည်း “သင့်အလှည့်ကို တစ်ပါးသော သမင်သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။ သင်သာသွားလော့” ဟုဆိုလေ၏။

သမင်မလည်း နိဂြောဓသမင်မင်းသို့ကပ်၍ ယခင်နည်းအတိုင်း တောင်းပန်သော် “ကောင်းပြီ၊ သင့်အလှည့်ကိုလွန်စေအံ့” ဟုဆို၍ မိမိကိုယ်တိုင် စဉ်းတီတုံးတွင် သွားအိပ်လေ၏။

ဤအကြောင်းကို စားတော်ချက်က တင်လျှောက်၍ မင်းကြီးကြားသော် လာရောက်ပြီးလျှင်-
“မြတ်သောသမင်မင်း၊ အသင့်အား ဘေးမဲ့ပေးပြီးမဟုတ်လော့။ အဘယ်ကြောင့် စဉ်းတီတုံး၌ အိပ်သနည်း” ။

“မြတ်သောမင်းကြီး၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသော သမင်မတစ်ဘဲသည် အလှည့်ကျရာ ကိုယ်ဝန်ကို စောင့်လိုသည် ဖြစ်၍ အလှည့်လွဲရန် အကျွန်ုပ်ထံ၌ တောင်းပန်လာ၏။ တစ်ဦး၏ဆင်းရဲကိုတစ်ဦး၌ ကျရောက်ရန်မတတ် ကောင်း။ သို့ကြောင့် ထိုသားအမိအတွက် အကျွန်ုပ်အသက်ကို ပေးတော့အံ့။ တစ်စုံတစ်ရာနှောင့်နှေးခြင်းမရှိပါ လင့်။ အကျွန်ုပ်ကိုပင်ယူပါလော့”။

“သမင်မင်း၊ အသင်ကဲ့သို့ခန္တီ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သူကိုလူတို့၌ပင်မတွေ့မြင်ဖူးပါ။ အလွန်ကြည်ညိုပါသည်။ သို့ကြောင့် အသင်သမင်မင်းအားလည်းကောင်း၊ သမင်မအားလည်းကောင်း ဘေးမဲ့ ပေးပါ၏”။

“အရှင်မင်းကြီး၊ သမင်နှစ်ကောင်အား ဘေးမဲ့ပေးအပ်ပြီ။ ကျန်သော သမင်တို့အတွက်ကား အသို့ ပြုရအံ့နည်း”။

“ဘေးမဲ့ပေးပါ၏”။

“ဥယျာဉ်၌သမင်တို့ကား ဘေးမဲ့ရအပ်ပြီ။ ကြွင်းသောသမင်တို့ကား အသို့ပြုရအံ့နည်း”။

“အလုံးစုံသော သမင်တို့အားလည်း ဘေးမဲ့ပေး၏”။

“သမင်တို့ကား ဘေးမဲ့ရအပ်ပြီ။ ကြွင်းသော အခြေလေးချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့အား အသို့ပြု ရအံ့နည်း”။

“၎င်းတို့အားလည်း ဘေးမဲ့ပေးပါ၏”။

“အခြေလေးချောင်းသတ္တဝါတို့ကား ဘေးမဲ့ရအပ်ပြီ။ ငှက်အပေါင်းတို့ကား အသို့ပြုရအံ့နည်း”။

“၎င်းတို့အားလည်း ဘေးမဲ့ပေးပါ၏”။

“ငါး၊ လိပ်စသော ရေသတ္တဝါတို့ကား အသို့ပြုရအံ့နည်း”။

“၎င်းတို့အားလည်း ဘေးမဲ့ပေးပါ၏”။

ဤသို့လျှင် နိဂြောဓ သမင်မင်းကိုမှီ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ ဘေးမဲ့ရပြီးသော် သမင်မင်းသည် မင်းကြီးအား သီလကိုဆောက်တည်လော့၊ တရားကိုစောင့်ပါလော့ဟု အဆုံးအမပေးပြီးနောက် သမင်အပေါင်း ခြံရံလျက် တောသို့ထွက်ခဲ့လေ၏။

သမင်မလည်းမကြာမီပင် အလွန်လှပတင့်တယ်သော သမင်ငယ်ကိုဖွား၏။ ထိုသမင်ငယ်သည် မြူးရွှင် လျက် သာဓသမင်မင်းထံသို့ သွားလတ်သည်ကိုမြင်၍ အမိသည် “ချစ်သား၊ အစီးအပွားကို လိုသောသူသည် နိဂြောဓသမင်အားသာလျှင် မှီဝဲရာ၏။ သာဓသမင်ကိုမမှီဝဲရာ။ သာဓသမင်ထံ၌ အသက်ရှင်ရခြင်းထက် နိဂြောဓသမင်မင်းထံ၌ သေရခြင်းသည် သာ၍မြတ်၏” ဟု ဆုံးမပေ၏။

ထို့နောက် ဘေးမဲ့ရကုန်သောသမင်တို့သည် လူတို့၏ ကောက်တို့ကိုစားကုန်၏။ လူတို့လည်း မပစ် ခတ်ဝံ့၍ မင်းအားကြားလျှောက်၏။ မင်းလည်း “ငါသည် နိဂြောဓ သမင်မင်းကို ကြည်ညို၍ ဘေးမဲ့ပေးအပ် ကုန်ပြီ။ ငါ့စကားကို ငါမဖျက်လို” ဟုမိန့်တော်မူ၏။

နိဂြောဓသမင်မင်းလည်း ထိုအကြောင်းကို ကြားသော် သမင်တို့အား ကောက်ကိုမစားရန် တားမြစ် ဆုံးမ၍ လူတို့သည်မိမိတို့ ကောက်လယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ သစ်ရွက်တို့ဖြင့် မှုတ်အသားချထားလော့ဟု အကြောင်းကြား၏။

ထိုသစ်ရွက်အမှတ်အသားကလွန်၍ သမင်တို့မသွားကြလေကုန် ဟူ၏တည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ လုပ်ခင်းဆောင်တာ = လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ဖွယ်တာဝန်။
- ၂။ ဘေးမဲ့ပေး = ဘေးအန္တရာယ်မပြုဘဲ ချမ်းသာခွင့် ပေးသည်။
- ၃။ စားတော်ချက် = ရှင်ဘုရင်၊ မိဖုရားတို့၏ စားတော်ကို ချက်ပြုတ်ရသောသူ။
- ၄။ စဉ်းတီတုံး = တစ်စုံတစ်ခုကို ဓားဖြင့်ခုတ်စဉ်းရာတွင် အသုံးပြုသော အောက်ခံ သစ်တုံး။
- ၅။ သန္ဓေ = ကိုယ်ဝန်။
- ၆။ ခန္တီ = သည်းခံခြင်း။
- ၇။ အလုံးစုံ = အားလုံး။
- ၈။ မှီဝဲ = ပေါင်းဖော်။
- ၉။ ကောက် = စပါး။

အာဇာနည်မြင်း
(ဂေါဇာနိယ သီလဝတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းတစ်ပါး၌ အာဇာနည်မြင်း တစ်ကောင်ရှိ၏။ ထိုမြင်းအား အလွန်မွန်မြတ်သော အစားအစာ နေရာထိုင်ခင်းတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်၍ထား၏။

(တစ်ရံခါသော် ခုနစ်ပြည်ထောင်သော မင်းတို့သည် ဗာရာဏသီပြည်ကိုဝန်းရံ၍ တိုင်းပြည်ကိုလည်း ပေးမည်လော၊ စစ်သော်လည်း ပြုမည်လောဟုစေလေ၏။)

ဗာရာဏသီမင်းလည်း မှူးမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍စွမ်းသော မြင်းစီးသူရဲအား မိမိ၏အာဇာနည် မြင်းတော်ကိုပေး၍တိုက်စေ၏။

မြင်းစီးသူရဲလည်း မြင်းနှင့်တကွ မိမိကိုယ်ကိုပါ စစ်ဝတ်တန်ဆာများဆင်ယင်၍ စီးပြီးလျှင် ရန်သူတို့၏ တပ်တွင်းသို့လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ အလွန်လျင်မြန်စွာ စီးဝင်၍ တစ်ယောက်သောမင်းကို အရှင်ဖမ်းယူခဲ့၏။

ဤနည်းဖြင့် ဝင်၍ဝင်၍ဖမ်းဆီးရာ ခြောက်ယောက်ပြီးနောက် ခုနစ်ယောက်မြောက်၌ မြင်းကို မြားထိလေ၏။ သွေးများစွာယိုထွက်၍ ကြီးစွာသော ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။

မြင်းစီးသူရဲလည်း အာဇာနည်မြင်းအား မင်းအိမ်တံခါး၌အိပ်စေ၍ အနှောင်အဖွဲ့တန်ဆာများ ကို ချွတ်ပြီးလျှင် အခြားသောမြင်းတစ်ကောင်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာ အားထုတ်၏။

အာဇာနည်မြင်းလည်း လျောင်းလျက်ပင်မြင်သော် ဤမြင်းစီးသူရဲသည် တစ်ပါးသောမြင်းကိုဖွဲ့၏။ ထိုမြင်းသည် ဗိုလ်ထုကိုခွဲဖျက်၍ခုနစ်ယောက်မြောက်သောမင်းကို ဖမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ ငါပြုအပ်သော အမှုလည်းပျက်လတ္တံ့။ အတုမရှိသော မြင်းစီးသူရဲလည်း ပျက်စီးလတ္တံ့။ မင်းလည်းသူ့လက်သို့ရောက်လတ္တံ့။ ဟု အကြံပြုလျက် “အချင်းမြင်းစီးသူရဲ၊ ဤအရေး၌ ငါမှတစ်ပါး အခြားမြင်းတို့ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား မြားထိ၍ဝေဒနာကြီးစွာ ဖြင့်လဲလျောင်းနေသော အာဇာနည်မြင်းသည် သာမညမြင်းတို့ ထက်မြတ်သေး၏။ စွမ်းသေး၏။ သို့ကြောင့် ငါ့ကိုသာဖွဲ့လော့” ဟု ဆိုပေ၏။

မြင်းစီးသူရဲလည်း ဆိုသည့်အတိုင်း မြားမှန်ရာကို ဖွဲ့စည်းလျက် ကောင်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့်ဖွဲ့၍ အာဇာနည်မြင်းဖြင့်ပင် တိုက်လေသော် ခုနစ်ယောက်မြောက်မင်းကိုရလေ၏။ မင်းကြီးလည်း ဝေဒနာဖြင့် လဲနေသော အာဇာနည်မြင်းကို ကြည့်ရှုရန် လာရောက်သောအခါ မြင်းက “အရှင်မင်းကြီး၊ ခုနစ်ပြည်ထောင်သော မင်းတို့ကို မသတ်ပါလင့်။ သစ္စာရေတိုက်၍သာ လွှတ်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်အတွက် ပေးသနားမည် ဖြစ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာတို့ကို မြင်းစီးသူရဲအားသာ ပေးပါလော့။ အရှင်မင်းကြီးလည်းတရား စောင့်ရစ်ကော် မူလေလော့” ဟု ဆိုပြီးနောက် ချပ်ဝတ်အဖွဲ့ကို ချွတ်လေသောခဏ၌ သေဆုံးလေ၏။

မင်းကြီးလည်းမှာထားသည့်အတိုင်းစီမံဆောင်ရွက်လေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ အာဇာနည် = သင့်မသင့်ကိုခဏချင်းကောင်းစွာသိ၍ ရဲရင့်စွာဆောင်ရွက်နိုင်သူ။
သာမန်တို့ထက်လက်ရုံးရည်နှလုံးရည် ထူးကဲသာလွန်၍ အများ
အကျိုးအတွက် အသက်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်သူ။
- ၂။ မြင်းစီးသူရဲ = မြင်းစီးကျွမ်းကျင်သော စစ်သည်။
- ၃။ ဗိုလ်ထု = စစ်သည်အင်အားထု။
- ၄။ အတုမရှိ = ပြိုင်ဘက်ကင်းမဲ့သည်။
- ၅။ သစ္စာရေ = သစ္စာဖောက်ခဲ့လျှင် အန္တရာယ် ဖြစ်ပါစေဟူ၍တိုင်တည်ပြီး
သောက်သည့်ရေ။
- ၆။ ချပ်ဝတ် = သံနန်းကြိုး၊ သံကွင်း စသည်တို့ဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော စစ်ဝတ်အင်္ကျီ။

နွားလိမ္မာ

(နန္ဒီဝိသာလဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဂန္ဓာရတိုင်း တံကွသိုလ်ပြည်၌နေသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်တွင် နန္ဒီ ဝိသာလ မည်သောနွားသည်ရှိ၏။ ထိုနွားကို ကောင်းသောအစာရေစာ နေရာထိုင်ခင်းပေး၍ သားကဲ့သို့ ကျွေးမွေး ပြုစုထားပေ၏။

တစ်နေ့သော် နန္ဒီဝိသာလသည် ဤပုဏ္ဏားကား ငါ့အားကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးမွေးမြူပေ၏။ ကျေးဇူးဆပ်အံ့ဟု ကြံ၍ပုဏ္ဏား၊ ဤမြို့ရှိ သူဌေးတစ်ဦး ထံသွား၍ “ငါ၏နွားသည် ဇမ္ဗူဒိပ်၌အား အကြီးဆုံး တည်း။ တစ်စပ်တည်းဖွဲ့အပ်သောလှည်းတစ်ရာကို တစ်ကောင်တည်းဆွဲနိုင်၏” ဟုဆို၍ “အသပြာ တစ်ထောင်ကြေး လောင်းလော့” ဟုဆို၏။

ဆိုသည့်အတိုင်း လောင်းကြေးထပ်ပြီးသော် သဲကျောက်စရစ် ပြည့်သော လှည်းတစ်ရာဖွဲ့၍ နန္ဒီ ဝိသာလအား အမွှေးအကြိုင်လိမ်းကျံ တန်ဆာဆင်ယင်၍ တစ်ကောင်တည်းဆွဲစေ၏။ ထိုသို့ဆွဲစေရာ၌ ပုဏ္ဏားသည် နှင်တံကို ကိုင်မြှောက်၍ “ဟဲ့ ကောက်ကျစ်သောနွား၊ သွားလော့။ ဟဲ့ကောက်ကျစ်သောနွား၊ ဝန်ကိုဆောင်လော့” ဟုဆို၍ မောင်းနှင်လေ၏။

ထိုအခါ နွားသည် မကောက်ကျစ်သောငါ့အား ကောက်ကျစ်သောနွားဟုဆိုရာသည်လောဟု လှည်း တို့ကိုမဆွဲ၊ တင်းတင်းကြံ့ကြံ့ ရပ်နေလေ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း ငွေတစ်ထောင်ရှုံးသည်နှင့် မအီမသာဆင်းရဲပင်ပန်း လျက် အိပ်ရာ၌ လျောင်းနေလေ၏။

နန္ဒီဝိသာလသည်ပုဏ္ဏားသို့ ချဉ်းကပ်၍ အဘယ်ကြောင့် မချမ်းမသာ အိပ်၍နေသနည်းဟု မေး၏။

“အသပြာတစ်ထောင် ရှုံးပြီးသည်ကို အဘယ်မှာချမ်းသာနိုင်အံ့နည်း”

“ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် သင့်အိမ်၌ နေသည်မှာ ကြာလေပြီ။ ငါ့ကြောင့် အိုးတစ်လုံး ကွဲဖူးသလော။ နေရာ မဟုတ် အခါမဟုတ်သည်၌ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ဖူးသလော”

“ချစ်သား၊ တစ်စုံတစ်ရာမရှိပါပေ”

“ပုဏ္ဏား၊ ထိုသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့ကို ကောက်ကျစ် သောနွားဟု ဆိုဘိသနည်း။ ဤကား သင်၏အပြစ်တည်း။ ငါ့အပြစ် မဟုတ်ချေ။ သို့ကြောင့်ယခုတစ်ဖန်သွား၍ အသပြာနှစ်ထောင်ကြေး လောင်း ချေဦးလော့” ဟုဆိုလေ၏။

ပုဏ္ဏားလည်း လောင်းကြေးထပ်ပြီးလျှင် နန္ဒီဝိသာလ၏ ကျောက်ကုန်း၌ လက်ဖြင့်သပ်၍ “ကောင်း သောနွား၊ ဝန်ကိုဆောင်လော့” ဟုချိုသာစွာ မောင်းနှင်လေလျှင် နန္ဒီဝိသာလသည် တစ်ဟုန်ချင်းဖြင့်လှည်းတစ်ရာ ကို ပင်ပန်းခြင်း မရှိဆွဲဆောင်လေ၏။

ပုဏ္ဏားလည်း လောင်းကြေးနှစ်ထောင်ကိုရသည့်ပြင် နွားကို ဝိုင်း၍ချီးမြှောက်ကြသော လာဘ်သပ်
ပကာတို့ကိုလည်း ရလေသတည်း။

ခက်ဆစ်အပွင့်

- ၁။ ဇမ္ဗူဒိပ် = မြင်းမိုရ်တောင်၏ တောင်ဘက်တွင် ရှိသော ဇမ္ဗူသပြေပင် ပေါက်ရာကျွန်း။
- ၂။ တစ်စပ်တည်း = တစ်လျှောက်တည်း၊ တစ်ဆက်တည်း။
- ၃။ အသပြာ = ရှေးခေတ်သုံး ငွေဒင်္ဂါး၊ ငွေစ။
- ၄။ နှင်တံ ရိုက်မောင်းရသော တုတ်ချောင်း။
- ၅။ ကောက်ကျစ် = စိတ်သဘော မဖြောင့်။
- ၆။ မအီမသာ = ကြည်လင်သာယာမှု မရှိဘဲ နွမ်းနယ်ပင်ပန်းလျက်။
- ၇။ တစ်ဟုန်ချင်း = မရပ်မနား၊ မဆုတ်မဆိုင်း။
- ၈။ ကျောက်ကုန်း = ကျောက်ကုန်း။
- ၉။ လာဘ်သပ်ပကာ = ပူဇော်ချီးမြှင့်သောအားဖြင့် ပေးကမ်းသောပစ္စည်း။

ပဉ္စဂုဓမင်းသား
(ပဉ္စဂုဓဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးတွင် သားတစ်ယောက်ဖွားမြင်ရာ လက္ခဏာ
ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့က ဘုန်းတန်းကြီး၍ လက်နက်ငါးပါးဖြင့် ထင်ရှားလတ္တံ့ဟု နိမိတ်ဖတ်လေသဖြင့် ပဉ္စဂုဓ
မင်းသားဟု အမည်မှည့်ကြကုန်၏။

၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်၍ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့သွားရောက် ပညာတတ်မြောက်ပြီးနောက် လက်နက်ငါးပါး
စွဲ၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့ပြန်ခဲ့ရာ လမ်းခရီးအကြား၌ စေးသောအမွှေးရှိသော ဘီလူးစောင့်သည့် တောဝသို့
ရောက်လာလေ၏။ ထိုအခါလူတို့သည် “အသင်၊ ဤတောတွင် စောင့်သောဘီလူးသည် လာလာသမျှလူတို့ကို
ဖမ်း၍စားတတ်၏။ မသွားလေလင့်” ဟုတားမြစ်ကြ၏။ မင်းသားသည်ကား မကြောက် မရွံ့၊ မိမိကိုယ်ကို
ကိုးစားလျက် တောအုပ်သို့ဝင်သည်သာလျှင်တည်း။

တောသို့ဝင်၍ မကြာမီပင် ဘီလူးနှင့်တွေ့လေ၏။ ဘီလူးသည် ထန်းပင်မျှမြင့်သောအရပ်၊ အိမ်
ပမာဏရှိသောဦးခေါင်း၊ သပိတ်မျှရှိသော မျက်စိ၊ ငှက်ပျောဖူးမျှရှိသောအစွယ်၊ ဖြူသောမျက်နှာ၊ ပြောက်ကျား
သောဝမ်း၊ ညိုသောလက်ခြေတို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုပြု၍ “အသင်လူသား၊ အဘယ်သို့သွားမည်နည်း။ ရပ်လော့၊ သင်
ငါ၏အစာဖြစ်ပြီ” ဟုဆို၏။

မင်းသားလည်း “အသင်ဘီလူး၊ ငါသည် ငါ့ကိုယ်ကိုကိုးစား၍ သတိနှင့်လာခဲ့၏။ အသင်လည်း
သတိပြု၍နေတော့။ ယခုပင် အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့် ပစ်သတ်အံ့” ဟုခြိမ်းခြောက်လျက် မြားကိုလွှတ်၏။
ထိုမြားသည် ဘီလူး၏အမွှေး၌ ကပ်ငြိနေလေ၏။ တစ်ဖန်ထပ်၍လွှတ်ပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် မြားငါးဆယ်လွှတ်ရာ
အလုံးစုံသော မြားတို့သည် အမွှေး၌သာ ကပ်ငြိနေကြလေကုန်၏။ ဘီလူးလည်းမြားတို့ကို ခါချလျက်မင်းသားသို့
ချဉ်းကပ်လာ၏။

မင်းသားလည်း တစ်ဖန်ခြိမ်းခြောက်၍ သန်လျက်ဖြင့် ခုတ်လေ၏။ သန်လျက်လည်း ကပ်ငြိ၍နေ
လေ၏။ ဤနည်းဖြင့် မြားတောင့်၊ ဆောက်ပုတ်တို့လည်း ကပ်ငြိ၍သာနေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းသားသည် “အိုဘီလူး၊ ဤတောသို့ဝင်လာသည်မှာ လက်နက်တို့ကိုအားကိုး၍ ဝင်လာ
ခဲ့သည်မဟုတ်။ ကိုယ်ကိုအားကိုး၍ ဝင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ယခုပင်သင့်ကိုသတ်၍ မှန်မုန်ညက်ညက်ကြေစေအံ့”
ဟုကြုံးဝါး ကြွေးကြော်လျက် လက်ယာလက်ဖြင့် ရှေးဦးစွာထိုးခတ်၏။ အမွှေးတွင်ငြိနေ၏။ နောက်လက်ဝဲလက်၊
လက်ယာခြေ၊ လက်ဝဲခြေ၊ ဦးခေါင်းတို့ဖြင့်ခတ်လေရာ အလုံးစုံကပ်ငြိတွဲလျားနေသော်လည်း ကြောက်လန့်ခြင်း
တစ်စုံတစ်ရာမရှိလေ၏။

ထိုအခါဘီလူးသည်ဤယောက်ျားကား ယောက်ျားထူးယောက်ျား အာဇာနည်တည်း ဤတောအုပ်၌

ငါနေသည်မှာကြာပြီ။ ဤသို့ရဲရင့်သော ယောက်ျားကို ငါမတွေ့မြင်ဖူးချေ။ အဘယ့်ကြောင့် မကြောက်မရွံ့သည်ကို ငါမေးအံ့ဟုကြံ၍ “အသင်လူသား၊ သင်အဘယ်ကြောင့် သေခြင်းကို မကြောက်မရွံ့သနည်း” ဟု မေးလေ၏။

မင်းသားလည်း “အသင်ဘီလူး၊ လူတို့မှာတစ်သက်တစ်ခါ သေကြရမည်အမှန်ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် ငါကြောက်ရအံ့နည်း။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ငါ၏ဝမ်း၌ ဝရဇိန်လက်နက်ရှိ၏။ အကယ်၍ ငါ့ကိုစားအံ့။ ထိုဝရဇိန်လက်နက်ကို ကြေခြင်းငှာ သင်တတ်နိုင်မည်မဟုတ်။ ထိုလက်နက်သည် သင်၏ အူတို့ကို အပိုင်းပိုင်းပြတ်စေ၏။ အသင့်အား အသက်ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်စေလတ္တံ့။ ဤသို့နှစ်ဦးစလုံး သေကြရမည်ဖြစ်၍ ငါမကြောက်” ဟု ရဲဝံ့စွာဆိုလေ၏။ (ဝရဇိန်လက်နက်ဆိုသည်မှာ မိမိ၏ ကိုယ်တွင်းရှိ ဉာဏ်လက်နက်ကိုရည်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။)

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘီလူးသည် ဤယောက်ျားသည် မှန်သောစကားကိုသာဆိုရာ၏။ ထိုသူ၏ ဝရဇိန်လက်နက်ကိုထားဘိ၏။ ပဲနောက်စေ့မျှ လောက်သော အသားကိုမျှလည်း ကြေစေနိုင်မည် မဟုတ်ဟု သေဘေးမှကြောက်သဖြင့် “အသင်လူသား၊ အသင့်ကို ငါမစားပြီ။ လွတ်လပ်စွာ သွားလေတော့” ဟု ဆိုပေ၏။

မင်းသားလည်း “အသင်ဘီလူး၊ ငါကားသွားအံ့။ သို့ရာတွင် သင့်အား ငါတရားဟောလိုသေး၏။ သင်သည် ရှေးဘဝက အကုသိုလ်ပြု၍ ကြမ်းကြုတ်သော အသားစားဘီလူး ဖြစ်လာ၏။ ယခုဘီလူးဘဝ၌လည်း အကယ်၍ အကုသိုလ်ကိုပင်ထပ်မံပြုအံ့။ အမိုက်မှအမိုက်သို့သာလားရလတ္တံ့။ သို့ကြောင့် အကုသိုလ်ကို မပြုလင့်တော့။ ပါဏာတိပါတကံသည် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌ဖြစ်စေတတ်၏။ လူ့ဘဝကိုရသော်လည်း အသက်တိုရ၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းကိုမပြုနှင့်” ဟုဆို၏။

ဤသို့ပါဏာတိပါတကံကို အဦးထား၍ ငါးပါးသောကံတို့၏ အကျိုးအပြစ်တို့ကို အကျယ်ပြု၍ ဆုံးမလျက် ဘီလူးအား ငါးပါးသီလ၌ တည်စေပြီးမှ ထွက်လာခဲ့လေ၏။

ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်သော် တရားသဖြင့် မင်းပြုလေသတည်း။

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ လက္ခဏာဖတ်
ပုဏ္ဏား = လူ၏ကိုယ်တွင်ရှိသော ထူးခြားသည့်
အသွင်အပြင် အရေးအကြောင်းတို့ကို ကြည့်၍
အကောင်းအဆိုးအကျိုးအပြစ်ကို ဟောသည့်ပုဏ္ဏား။
- ၂။ ဘုန်းတန်းကြီး = တန်ခိုးအရှိန်အဝါကဲလွန်သည်။
- ၃။ ကိုးစား = အထူးအားကိုးသည်။
- ၄။ ဆိပ်လူးသောမြား = အသွားကို အဆိပ်ရည်စိမ်ထားသော မြား။
- ၅။ မြားတောင့် = ဝါးနွီး စသည်ကို ရက်လုပ်ထားသော မြားထည့်သည့်
ကျည်တောက်။
- ၆။ ဆောက်ပုတ် = တုတ်လက်နက်တစ်မျိုး။
- ၇။ ကြိုးဝါး = မိမိ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မြှင့်မြောက်ပြောဆို ကြွေးကြော်သည်။
- ၈။ ဝရဇိန် = သိကြားမင်း ကိုင်စွဲသော တန်ခိုးထက်မြက်သည့် လက်နက်၊ မိုးကြိုး
လက်နက်။
- ၉။ အကုသိုလ် = မကောင်းမှု။
- ၁၀။ အမိုက် = အလင်းရောင်ကင်းမဲ့ခြင်း၊ မှောင်မည်းခြင်း။
- ၁၁။ ပါဏာတိပါတကံ = သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်သောအမှု။
- ၁၂။ ပြိတ္တာဘုံ = အပါယ်လေးဘုံသား အပါအဝင် ဖြစ်သော မကောင်းကျိုးခံ
သတ္တဝါ တို့၏ အရပ်၊ ပြိတ္တာတို့၏နေရပ်။

ပညာရှိသော ပေါက်တူးသမား
(ကုဒါလပတ္ထိတဇာတ်)

ရှေးသောအခါ ဆင်းရဲသားတစ်ယောက်သည် မိမိ၏ပေါက်တူး တစ်ယောဖြင့် မြေကိုပေါက်ဆွ၊ အသ်အနံ့စိုက်ပျိုးရောင်းချ၍ အသက်မွေး၏။ ထိုပေါက်တူးမှတစ်ပါးအခြားဥစ္စာ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိလေ။ မိမိ၏အားကိုးဖြစ်သဖြင့်လည်း ထိုပေါက်တူးကို အလွန်နှစ်သက်မြတ်နိုး၏။

တစ်ခါသော် ထိုယောက်ျားသည် ငါ့အားအိမ်၌နေ၍ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ရဟန်းပြုအံ့ဟု မိမိ၏ပေါက်တူးကိုလုံခြုံရာ၌ ဝှက်ထားခဲ့၍ ရဟန်းပြုလေ၏။ မကြာမီပင်ပေါက်တူးကို တအောက်မေ့မေ့ ဖြစ်လျက်လောဘကို မမြတ်နိုင်ရကား လူထွက်ပြန်၏။ တစ်ဖန်လည်း ရဟန်းပြုပြန်၏။

ဤသို့ ထွက်တုံဝင်တုံ ခြောက်ကြိမ်ပြုပြီးမှ ခုနှစ်ကြိမ်မြောက်၌ပါသည် ဤပေါက်တူးကိုအမှီပြု၍ ထွက်ထွက်ဝင်ဝင်ဖြစ်ရ၏။ ဤပေါက်တူးကို အစပျောက်စွန့်ပစ်မှ သင့်လျော်လိမ့်မည်ဟု ကြီးစွာသောမြစ်ကြီးတစ်ခု၏ အလယ်သို့ ထိုပေါက်တူး၏ အရိုးကိုကိုင်လျက် ဦးခေါင်းထက်၌ သုံးကြိမ်လှည့်ပတ်၍ မျက်စိတို့ကို မှိတ်ကာ တအားကုန် ပစ်လိုက်လေပြီးမှ “ငါသည် အောင်အပ်ပြီ။ ငါသည် အောင်အပ်ပြီ။ ငါသည် အောင်အပ်ပြီ” ဟု သုံးကြိမ်သုံးဖန် ကြွေးကြော် ဟစ်အော်လေ၏။

ထိုခဏ၌ ပြည့်ရှင်မင်းတစ်ပါးသည် ထကြွသောရွာငယ်ကို နှိမ်နင်း အောင်မြင်ခဲ့၍ ထိုမြစ်၌ ဦးခေါင်းဆေး တန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် လာလတ်သည်တွင် ထိုအော်ဟစ်သံကိုကြားလေ၏။ ထိုအခါ ယောက်ျားအား ခေါ်စေ၍ “အသင်ယောက်ျား၊ ငါသည် စစ်မြေပြင်ကို အောင်မြင်ခဲ့၍ အောင်ခြင်းဖြင့်လာ၏။ အသင်မူကား အဘယ်ကိုအောင်၍ အောင်အပ်ပြီဟုဆိုလေဘိသနည်း” ဟု မေးလေ၏။

“မြတ်သောမင်းကြီး၊ စစ်မြေပြင်ကို အထောင်အသောင်းအသိန်းပင် အောင်မြင်စေကာမူ အတွင်းစိတ်ကိလေသာကို အောင်နိုင်ခြင်းမဟုတ်သဖြင့် မြတ်သော အောင်နိုင်ခြင်းမမည်လေ။ ငါတစ်မူကား ပေါက်တူး၌ စွဲလမ်းအပ်သော တွယ်တာခြင်း စိတ်ဓာတ်ကို ရိတ်ဖြတ်ပယ်စွန့်နိုင်ပြီ”

“အရှင်မင်းကြီး၊ ဤသို့အတွင်းစိတ်ရိုင်းစိတ်မှိတ်တို့ကို နှိမ်နင်းခြင်းသည်သာလျှင် စင်စစ်အောင်နိုင်ခြင်း၊ မြတ်သောအောင်နိုင်ခြင်းမည်ပေ၏” ဟု ဟောပြောလေ၏။

မင်းကြီးလည်းတရားကျ၍ ပရိသတ်နှင့်တကွ တောထွက်သည်မှတစ်ပါး အနီးအနားရှိခုနစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့လည်း ထိုအကြောင်းကိုကြား၍ တောထွက်ကြလေကုန်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ တစိုးတစိ = အနည်းငယ်။
- ၂။ ကိလေသာ = စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်၊ ပူပန်စေတတ်သောတရား။
- ၃။ တရားကျ = အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်သည်။ သံဝေဂရသည်။

ဘီမသေန
(ဘီမသေနဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းတစ်ပါး လက်ထက်၌ လုလင်ပျိုတစ်ယောက်သည် တက္ကသိုလ် ပြည်တွင် ဆယ့်ရှစ်ပါးသောအတတ် တို့ကို သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီးလျှင် မဟိံသ ၇ တိုင်းသို့ သွားလေ၏။

ထိုလုလင်မှာလေးအတတ်ကိုအထူးတတ်သည်ဖြစ်၍ စူဠဓနုဂ္ဂဟတု အမည်တွင်၏။ ၎င်းကိုယ်မှာ ပုလည်းပု၏။ ကုန်းလည်းကုန်း၏။ သို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောမင်းထံ၌ခစားသော် ညံ့သောရုပ်ကို မြင်လျှင် အစွမ်းကို အထင်အမြင်သေးမည်စိုး၍ အလုံးအရပ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ဘီမသေနမည်သည့် ရက်ကန်းသည်တစ်ယောက်နှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ဘီမသေနက လေးသမားအသွင် စူဠဓနုဂ္ဂဟက ဘီမသေန၏ အလုပ်အကျွေးငယ်အသွင် တစ်လလျှင်လစာနှစ်ထောင်နှင့် မင်းကြီးထံ၌ ခစားကြလေ၏။

ထိုအခါမှစ၍ ဘီမသေနပြုရမည့် ကိစ္စတို့ကို စူဠဓနုဂ္ဂဟကသာ အခြားသူတို့မသိအောင် ဆောင်ရွက် ပေးရ၏။

တစ်ရံခါသော် တစ်ခုသောတော၌ ကျားထ၍ လမ်းသွားလမ်းလာတို့ကို ဖမ်းစားကြောင်း မင်းကြီးအား လျှောက်လေသော် မင်းကြီးသည်ဘီမသေနအား ကျားကိုဖမ်းဆီးရန် စေလွှတ်လေ၏။

ထိုအခါ စူဠဓနုဂ္ဂဟက ဘီမသေနအား “ကျားဖမ်းရန် သင်သာသွားလေ။ ငါမလိုက်တော့အံ့။ သို့ရာတွင် မည်သို့ပြုလုပ်ရန်ငါသင်ကြားလိုက်အံ့” ဆို၍ အောက်ပါအတိုင်းသင်ကြားလိုက်၏။

“သင်သည် ကျားရှိရာသို့ ရွာသားလေးသမားများစွာနှင့်သွား၍ ကျားကိုမြင်လျှင် သင်သည် ချုံတစ်ခု တွင် အမှတ်မဲ့ပုန်းဝပ်၍နေလော့။ ရွာသားတို့ကျားကိုဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ပြီးရှိသောအခါမှ နှယ်တစ်ခု ကိုကိုင်၍ ထွက်လာပြီးလျှင် အချင်းတို့ အဘယ်သူသည် ဤကျားကို သတ်ပစ်လေသနည်း။ ငါသည်နှယ် ပြိုင် အရှင်ဖမ်း၍ မင်းကြီးအားဆက်ရန် နှယ်ကိုယူနေစဉ် အဘယ်သူသည် ငါ့အားမတိုင်ကြားဘဲ ကျားကိုသတ်လေသနည်းဟု ခြိမ်းခြောက်လော့။ ထိုအခါ ရွာသားတို့ကြောက်လန့်၍ အရှင်၊ မင်းအားမကြားပါလင့်။ သင်သည်သာလျှင် ကျားကိုသတ်သောသူ ဖြစ်ပါသည်ဟုလျှောက်၍ ဆုလာဘ်တို့ကို သိမ်းယူပါဟော့ ဟုတောင်းပန် ကြလိမ့်မည်။ ထိုအခါသင်သည် နာမည်ကောင်းရ ၍ ဆုလာဘ်များစွာ ရလတ္တံ့” ဟု သင်ကြားပေးလိုက်၏။

ဘီမသေနလည်းသင်ပေးလိုက်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်၍ ကျားသေနှင့်တကွ မင်းကြီးရှေ့သို့ရောက်သော် မင်းကြီးအလွန်နှစ်သက်၍ ဆုလာဘ်များစွာ ပေးလေ၏။ ထိုနောက် ကျွဲဆိုးတစ်ကောင်သောင်းကျန်းနေသည် ကိုလည်း ယခင်နည်းအတိုင်းဖမ်းဆီးဆက်သ၊ ဆုလာဘ်များစွာရပြန်လေ၏။

ဘီမသေနသည် ထိုသို့သော စည်းစိမ်ဥစ္စာများစွာရသော် စည်းစိမ်ဖြင့်ယစ်သည်ဖြစ်၍ စူဠဓနုဂ္ဂဟအား မထီမဲ့မြင်ပြုကာ “ငါသည် သင့်ကိုမှီ၍ အသက်မမွေး။ သင်သာလျှင် ယောက်ျားလော၊ ငါ သည်လည်းယောက်ျား

မဟုတ်တုံလော” ဟု ကဲ့ရဲ့ကြမ်းကြုတ်သော စကားတို့ကို ဆိုစပြုလာလေ၏။

များမကြာမီပင်ပြည်နီးချင်းမင်းတစ်ပါးသည် ဗာရာဏသီပြည်ကို စစ်ပြုရန်ဝန်းရံလာသော် မင်းကြီးသည် ဘီမသေနအား ဖြိုဖျက်ရန်စေလွှတ်လိုက်၏။

ဘီမသေနသည် စစ်ဝတ်တန်ဆာဆင်၍ မင်းအသွင်ကိုယူပြီးလျှင် ဆင်စီးလျက်ထွက်၏။ စူဠဓနုဂ္ဂဟသည်ကား ဘီမသေနကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်ဟု ဆင်နောက်ထိုင်အဖြစ်ဖြင့်လိုက်လေ၏။

စစ်မြေပြင်သို့ရောက်၍ စစ်ကိုမြင်သော်ဘီမသေနသည်ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်လျက် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ပါလေ၏။

ထိုအခါ စူဠဓနုဂ္ဂဟသည် “အချင်းဘီမသေန၊ ရှေးကအသင်ကြိမ်းဝါးသော စကားနှင့် ယခုဖြစ်သော အမူအရာသည် မညီညွတ်ပါလေတကား” ဟုကဲ့ရဲ့ပြီးမှ “အသင်မကြောက်လင့်။ သင့်အား ငါကယ်ဆယ်အံ့” ဟုဆိုပြီးလျှင် ဆင်ထက်မှချ၍ အိမ်တွင်ထားခဲ့၏။

စူဠဓနုဂ္ဂဟသည်ကား “ယနေ့ငါသည် ထင်ရှားခြင်းအဖြစ်သို့ရောက်လတ္တံ့” ဟုဆို၍သူ၏စစ်တွင်းသို့ဝင်ရောက်၊ ရန်သူမင်းကိုဖမ်းဆီး၊ မင်းကြီးအားဆက်သလေ၏။ အရင်ကစ၍ မိမိဆောင်ရွက်ခဲ့သမျှတို့ကို အလုံးစုံ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသော် မင်းကြီးများစွာနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်လျက် ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကို ပေးလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတဟူသော အမည်ဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ထင်ရှားလေသည်။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ အလုပ်အကျွေး = အစေအပါး၊ အခိုင်းအစေ
- ၂။ အမှတ်မဲ့ = မသိလိုက် မသိဘာသာ။
- ၃။ မထီမဲ့မြင်ပြု = မလေးမစား မရှိမသေဆက်ဆံသည်။
- ၄။ ကြိမ်းဝါး = ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုသည်၊ ကြိမ်းပသည်။

ကျေးဇူးသိတတ်သော ခြင်္သေ့
(ဂုဏ်စာတ်)

ရှေးသောအခါ ခြင်္သေ့တစ်ကောင်သည် သမင်တစ်ကောင်ကို ပြေးခုန်၍ ၎င်း၏အရံအဖွဲ့ကို ခြင်္သေ့တစ်ကောင်သည် သမင်တစ်ကောင်ကို ပြေးခုန်၍ ၎င်း၏အရံအဖွဲ့ကို ရေအိုင်၌ကျ၍ ညွှန်တွင်နှစ်နေသည်နှင့် ခုနှစ်ရက်တိုင်တိုင် မတက်နိုင်ဘဲအစာလည်း မစားရရှိလေသည်ထိုကာလ ၌ အစာရှာလာသော မြေခွေးတစ်ကောင်နှင့်တွေ့၍ ကယ်မရန်တောင်းပန်လေမှ မြေခွေးသည် ခြင်္သေ့၏ခြေ လေးချောင်းပတ်လည်ရှိ ညွှန်တို့ကိုယက်ဖယ်၍ မြောင်းလေးခုသွယ်ပြီးလျှင် ခြေလေးချောင်းရှိရာသို့ ရေဝင် စေလျက် ညွှန်ကိုပျော့အောင်ပြု၏။

ညွှန်ပျော့၍ ချောင်လာသောအခါ ခြင်္သေ့၏ ဝမ်းအောက်သို့ဝင်၍ “အရှင်၊ လုံ့လပြု၍ အထက်သို့ ခုန်တက်လော့” ဟုဆိုလျက် ဦးခေါင်းဖြင့် ခြင်္သေ့ဝမ်းကို ရွက်မပေး၏။ ခြင်္သေ့လည်း အဟုန်ဖြင့်ခုန်တက်၍ ညွှန်မှလွတ်လေ၏။

ထိုအခါ ခြင်္သေ့သည် အလွန်ကျေးဇူးတင်လျက် ကျွဲတစ်ကောင်ကို သတ်ပြီးလျှင် အစွယ်ဖြင့်အသား တို့ကိုခွာပေး၍ မြေခွေးအား ရှေးဦးစွာစားစေ၏။ ပြီးမှ မိမိစား၏။

ထိုနောက် ခြင်္သေ့သည် မြေခွေးနှင့်တကွ မြေခွေးမကိုပါ မိမိ၏ဂူသို့ခေါ်ဆောင်၍ မကောင်းစွာကျွေးမွေး ထားပေ၏။ မကြာမီ ပေါက်ဖွားကြသော ခြင်္သေ့ငယ်၊ မြေခွေးငယ်တို့သည်လည်း သင့်မြတ်ချစ် ကြည်ရှိကြကုန်၏။

ကာလရှည်သော် ခြင်္သေ့မသည် မြေခွေးတို့ကို ကျွေးမွေးထားခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကိုမသိသောကြောင့် မြေခွေးမနှင့် ခြင်္သေ့တို့ကို ယုံမှားရှိလာ၍ မြေခွေးတို့အား မလိုမုန်းထားဖြစ်ပြီးလျှင် ခြင်္သေ့မရှိခိုက်တွင် မြေခွေးတို့အား ခြိမ်းခြောက်နှင့်ထုတ်လေသည်။

ထိုအကြောင်းကို မြေခွေးမမှတစ်ဆင့် မြေခွေးသည်ကြား၍ ခြင်္သေ့မင်းအား တိုင်ကြားလျက် ထွက်သွား မည်ဟုဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ခြင်္သေ့မင်းသည် ခြင်္သေ့မအား “ရှင်မ၊ ဤမြေခွေး၏ကျေးဇူးသည် ငါ့အားကြီးစွာ၏ ငါသည် ညွှန်၌နှစ်၍ ခုနှစ်ရက်ပတ်လုံးမတက်နိုင်၊ အစာမစားရဘဲရှိနေသည်ကို မြေခွေးကယ်သောကြောင့် ငါအသက် ရှင်ရ၏။ ဤမြေခွေးသည် ငါ၏အသက်ကိုပေးသော အဆွေခင်ပွန်းလည်းဖြစ်၏။ အဆွေအမျိုး မိတ်အပေါင်း အဖော်လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြေခွေးတို့အား မထီမဲ့မြင်မပြုဘဲ ချစ်ကြည်လေးမြတ်ပါလေလော့” ဟု ဆုံးမ ပေ၏။

ထိုအခါမှစ၍ ခြင်္သေ့တို့နှင့် မြေခွေးတို့သည် တစ်ဖန် ညီညွတ်ချစ်ကြည်ကြလျက် အသက်ထက်ဆုံး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြလေသည်။ အမျိုးခုနစ်ဆက် တိုင်အောင်မပျက်သော ချစ်ခြင်းသည်ဖြစ်လေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ညွန် = စိုစွတ်ပျော့စေးသော ရွှံ့၊ နုန်းနှစ်။
- ၂။ သင့်မြတ် = ဆက်ဆံမှု ပြေလည်သည်။
- ၃။ ယုံမှား = မဝေခွဲ မဆုံးဖြတ်နိုင်ရှိသည်၊
သံသယရှိသည်။
- ၄။ မလိုမုန်းထား- = နှစ်သက်ခြင်းမရှိ၊ စက်ဆုပ်သော အားဖြင့်။
- ၅။ မထိမဲ့မြင် = ရိုသေခန့်ညားခြင်းမရှိ၊ မခံချင်အောင် မသိမသာ
ထိပါးစော်ကားလျက်။
- ၆။ အသက်ထက်ဆုံး = အသက်သေဆုံးသည့် တိုင်အောင်၊ တစ်သက်လုံး။
- ၇။ အမျိုးခုနစ်ဆက် = သား၊ မြေး၊ မြစ်၊ တီ၊ တွတ်၊ ကျွတ်၊ ဆက်ဟူသော အောက်မျိုး
ခုနစ်ဆက်။

နှမ်းခိုး၍စားသောမင်းသား

(တိလမုဋ်ဇာတ်)

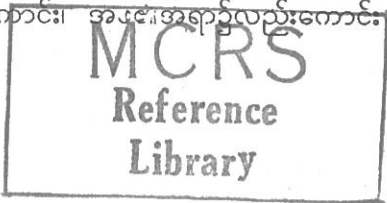
ရှေးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းတစ်ပါး၏သားတော်သည် တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပညာသင်ကြား နေရာတွင် တစ်နေ့၌ အမယ်အိုတစ်ယောက် လှမ်းထားသော နှမ်းကိုစားလိုသည်နှင့် ဘစ်ဆုပ်ယူ၍ စား၏။ အမယ်အိုကလည်း တစ်စုံတစ်ရာမဆိုဘဲနေ၏။ ဤသို့နေတိုင်းယူစား၍ သုံးရက်မြောက်သောနေ့၌ကား အမယ်အိုသည် ဆရာကိုငို၍ တိုင်ကြားလေလျှင် ဆရာကအဖိုးပေးစေဟုဆို၏။ အမယ်အိုက အဖိုးကိုမလိုပါ တစ်ဖန် ဤသို့မပြုအောင်သာ ဆုံးမပါဟု ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာကြီးသည် ထိုမင်းသားအား ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့် ကျောက်သုံးချက်ရိုက်၍ ဆုံးမလိုက်၏။ မင်းသားသည် ဆရာကြီးအား အမျက်ဖြင့်ကြည့်၍ ငါမင်းဖြစ်သောအခါ ခေါ်၍သတ်အံ့ဟု အငြိုးထားလေ၏ ထိုသို့စိတ်ထားသည်ကို ဆရာကချက်ချင်းသိလိုက်၏။

ပညာတတ်ပြီးနောက် တိုင်းပြည်သို့ပြန်ရောက်၍ မင်းဖြစ်သော် ဆရာကို ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့်တကွ လူလွတ်၍ခေါ်လိုက်၏။ ဆရာသည် ခေါ်ရင်းအကြောင်းကိုသိ၏။ သို့ရာတွင် ဤမင်းသည် ယခုအသက်အတန် ကြီးပြီ။ ဆုံးမခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏ဟုသွားလေ၏။

ရောက်လျှင် မင်းက “အသင်ပုဏ္ဏား၊ နှမ်းတစ်ဆုပ်ကြောင့် ငါ့ကိုရိုက်သည်ကို ယနေ့တိုင်ငါမမေ့သေး။ သို့သော်သတ်ရန် ငါ ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ဆို၏။ ဆရာကလည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ မကောင်းမှုကိုပြုသဖြင့် တားမြစ်ခြင်းသည် ဆုံးမခြင်းမည်၏။ ရန်သူဟူ၍ မမှတ်သင့်။ အကယ်၍ နှမ်းကိုခိုးယူစဉ်က မဆုံးမလိုက်သော် နှမ်းဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော မုန့်၊ နောက်ပဲဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောမုန့်စသော ခဲဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သစ်သီး ကြီးငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နောက်အဝတ်အစား ရတနာရွှေငွေတို့ကိုလည်းကောင်းခိုးယူခြင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ သူပုန်ထခြင်းတို့ကို အဆင့်ဆင့်ပြုလေရာ၏။ ထိုအခါ မင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်အနေနှင့် ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရရာ၏။ သို့ဖြစ်သော် သင်မင်းကြီးမှာ ဤသို့သော မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာကို အဘယ်မှာ ရနိုင်တော့အံ့နည်း။ ဆရာတည်းဟူသော အကျွန်ုပ်ကိုမှီ၍သာ ဤသို့သော အခြေအနေ စည်းစိမ်ကို ပြုပေသည် မဟုတ်ပါလော” ဟု လျှောက်လေ၏။ ခြံရံနေသော မှူးမတ်တို့က လည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ ဆရာစကားမှန်ပေ သည်။ ဤစည်းစိမ်သည် ဆရာ၏စည်းစိမ်သာတည်း” ဟု လျှောက်ကြ၏။

ထိုအခါမှ မင်းသည် ဆရာ၏ကျေးဇူးကို သိမြင်လာ၍ “ဆရာ၊ အကျွန်ုပ်မှားပေပြီ။ ဆရာ့အား အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ကိုငါပေး၏” ဟု ဆိုလေ၏။ ဆရာလည်းလက်မခံ။ ပယ်၏။ ထိုအခါ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ဆရာ၏ သားမယားတို့ကို ဆောင်စေပြီးလျှင် များစွာသော အခြံအရံစည်းစိမ်တို့ကိုပေး၍ ဆရာကိုပုရောဟိတ် အရာ၌လည်းကောင်း၊ အဖေအရာ၌လည်းကောင်း ကိုးကွယ်လေသတည်း။

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ အမျက် = စိတ်ဆိုးခြင်း၊ ဒေါသ။
- ၂။ ပဏ္ဏာ = လက်ဆောင်။
- ၃။ ခဲဖွယ် = မချက်မပြုတ် မပြုမပြင်ဘဲ စားနိုင်သောစားစရာမျိုး။
- ၄။ အခြံအရံ = အခိုင်းအစေ၊ အခြွေအရံ။

ကုန်းတိုက်သော မြေခွေး
(သန္နိဗေဒဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ခြင်္သေ့နှင့်နွားလားတို့သည် အလွန်ချစ်ကြည်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့၍ နေကြသည်ကို မုဆိုးမြင်လျှင် အထူးအဆန်းအနေနှင့် မင်းအားလျှောက်၏။

မင်းကလည်း “အချင်းမုဆိုး၊ ထိုခြင်္သေ့နှင့် ဥသဘနှစ်ဦးတွင် သုံးယောက်မြောက်သော အဖော် ဖြစ် ပေါ်လာအံ့။ ထိုအဖော်သည် ကုန်းတိုက်၍ ခြင်္သေ့နှင့် နွားတို့ကို ဘေးဖြစ်စေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် သုံး ယောက်မြောက် အဖော်ကိုမြင်လျှင် ငါ့အားလျှောက်လှည့်” ဟု ဆို၏။

မုဆိုးလည်း မကြာမီပင် မြေခွေးတစ်ကောင်ရောက်နေသည်ကို မြင်လေလျှင် မင်းအားသွားရောက် လျှောက်၏။

ထိုသို့သွားရောက်လျှောက်နေစဉ်အတွင်း မြေခွေးသည် ငါကားအသားမျိုးစုံစားဖူးပြီ။ ခြင်္သေ့သား နှင့် နွားလားသားတို့ကိုသာ မစားဖူးသေး။ စားရအောင်ကြံဦးအံ့ဟု ခြင်္သေ့အား နွားသည် ဤသို့ဤသို့ ဆို၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နွားအား ခြင်္သေ့သည်ဤသို့ဤသို့ဆို၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တစ်လှည့်စီ ချောပစ်ကုန်းတိုက် လေရာ မကြာမီပင် အချစ်ပျက်ကြ၍ တိုက်ခိုက်သေဆုံးကြလေ၏။

ထိုအခါ မြေခွေးသည် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာနှင့် ခြင်္သေ့သားကိုတစ်လှည့် နွားသားကိုတစ်လှည့် စား၍နေလေ၏။

မုဆိုးလျှောက်သည်ကို မင်းကြီးကြားသော် “အချင်းမုဆိုး၊ ငါတို့သည် ခြင်္သေ့နှင့် နွားတို့ ပျက်စီးသည်ကို မြင်ရတော့မည်သွား၍ ကြည့်ကြကုန်အံ့” ဟု ရထားနှင့်လာရောက်ရာ ထင်သည့်အတိုင်းတွေ့ရှိမှ မင်းသည် ရထားထိန်းအား အောက်ပါအတိုင်းဆိုပေ၏။

“ရထားထိန်း၊ သင်ရှုကြည့်ပါလော့။ ခြင်္သေ့နှင့် နွားတို့သည် အလွန်ချစ်ခင်ကြ၏။ သို့လျက် မြေခွေး၏ ကုန်းစကားကြောင့် သေကျေပျက်စီးကြရလေပြီ။ ကုန်းစကားသည် သန်လျက်ကဲ့သို့ မိတ်အချင်းချင်းကို ဖျက်တတ်၏။ ကုန်းစကားကိုယုံသော သူတို့သည် ပျက်စီးရ၏။ မယုံသော သူတို့သည် ချမ်းသာရာရဟု ဆိုပြီး နောက် ခြင်္သေ့၏ လည်ဆံ၊ အရေ၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ အစွယ်တို့ကိုယူ၍ နန်းတော်သို့ ပြန်လေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ နွားလားဥသဘ = နွားအုပ်ကို ဦးစီးသောနွား။
- ၂။ ချောပစ် = ကုန်းတိုက်သည်။

သံဝရမင်းသား
(သံဝရဇာတ်)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းတစ်ပါး၌ သားတစ်ရာရှိရာ အငယ်ဆုံးမှာ သံဝရဟုတွင်၏။ မင်းကြီးသည် ထိုသားတစ်ရာတို့ကို ပညာသင်ရန် အမတ်တစ်ရာတို့ထံ၌ အသီးသီးအပ်နှံထား၏။ သံဝရ၏ ဆရာကား ဘုရားလောင်းဖြစ်၍ အသိပညာအမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

အတက်တတ်မြောက်သော သားတို့ကိုမြို့ရွာပေး၍ လွတ်လိုက်လေ၏။ သံဝရမင်းသား ပညာတတ်သောအခါ ဆရာက “မြို့ရွာကိုမယူဘဲ မင်းကြီး၏ ခြေရင်း၌သာနေလော့” ဟု အကြံပေး၏။ ဤသို့လျှင် သံဝရမင်းသားအား မြို့ရွာပေးသောအခါ “အကျွန်ုပ်သည် အငယ်ဆုံးတည်း။ အကျွန်ုပ်လည်းသွား သည်ရှိသော် ခမည်းတော်၌ လုပ်ကျွေးမည့်သူမရှိ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ကြောင့် ခြေရင်းတော်၌သာနေပါအံ့” ဟု လျှောက်၍ နေလေ၏။

အတန်ကြာလော့ ဆရာ၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ခမည်းတော်ထံမှ ဥယျာဉ်ဟောင်းတစ်ခုကို တောင်းယူ၍ ထိုဥယျာဉ်မှရသော အသီးအနှံအပွင့်တို့ကိုပြည်၌ အစိုးရသောသူတို့အား ပေးကမ်းခြင်းကိုပြု၏။

ထိုနောက် ခမည်းတော်ကိုပန်ကြား၍ မြို့တွင်း၌ ထမင်းရိက္ခာတို့ကို အလစ်အလပ် အယုတ်အလျော့ မရှိပေးပြန်၏။

ဤသို့လျှင် ဆရာအကြံအတိုင်း တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါ၊ နိုင်ငံခြားရေး၊ အခွန်တော်ရေးမှစ၍ စီမံဆောက်ရွက်သွားလေရာ အဆုံး၌ အလုံးစုံသော တိုင်းရေးပြည်မှုတို့သည် သံဝရမင်းသား လက်တွင်းသို့ ရောက်သွားလေ၏။ အတွင်းအပြင် လူအပေါင်းတို့လည်း ချစ်လိုနှစ်သက်ခြင်း ရှိကြကုန်၏။

တစ်နေ့သော် မင်းကြီးနတ်ရွာစံ အံ့ရှိသည်တွင် အမတ်တို့က “မည်သူ့ကို ထီးနန်းပေးရပါအံ့နည်း” ဟု လျှောက်ကြ၏။ မင်းကြီးကလည်း “အလုံးစုံသော သားတို့သည်ထီးနန်းကို ရထိုက်သောသူ ချည်းဖြစ်ကြ၏။ သို့သော်လည်း မျိုးမတ်ပြည်သူတို့သဘောနှစ်သက်သူကိုရွေး၍ နန်းတင်ကြလေလော့” ဟု မိန့်ဆိုပြီးလျှင် နတ်ရွာစံလေသည်။

မျိုးမတ်ပြည်သူတို့လည်း သံဝရမင်းသားကို နန်းတင်ကြလေ၏။ ထိုအခါ ကျန်သောနောင်တော် ကိုးဆယ့်ကိုးတို့သည် အငယ်ဆုံးကို နန်းတင်ရာသလော့ဟု မကျေနပ်ကြဘဲလာရောက် ဝိုင်းဝန်းလျက် “နန်းကိုလည်း ပေးမည်လော။ စစ်သော်လည်း ပြုမည်လော” ဟုစေလေ၏။

ထိုအခါသံဝရမင်းသားသည် မိမိဆရာ၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း “နောင်တော်တို့နှင့် စစ်မထိုးလိုပါ။ အဖ၏အမွေကို အစုတစ်ရာပြု၍ နောင်တော်တို့၏ ဝေစုကိုယူကြပါကုန်လော့” ဟု ပြန်ကြားလိုက် လေ၏။

နောင်တော်တို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ဥပေါသထမင်းသားသည် “ညီတော်တို့ သံဝရသည် ငါတို့ကို မခုခံပေ။ ငါတို့၏ ဝေစုကိုလည်းပေး၏။ ၎င်းပြင် အလုံးစုံသောငါတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် မင်းပြုနိုင်ကြ

မည်မဟုတ်။ သို့ကြောင့် ညီထွေးသံဝရပင် မင်းပြုပါစေတော့” ဟုဆိုလေ၏။ အားလုံးသောညီနောင်တို့က လည်း သဘောတူကြလေ၏။

ထိုနောက်မှ ညီတော်နှင့်တွေ့ဆုံ၍ ကြံရည်ဖန်ရည်နှင့်တကွ အမှုအကျင့်တို့ကို ကြားသိရသောအခါ နောင်တော်တို့သည် အတိုင်းထက်အလွန် ညီတော်အား ချစ်ခင်ကြည်ညိုလျက် အုပ်ချုပ်ရေး၌ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီကြလေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ခမည်းတော် = ဖခင် (နန်းသုံးစကား)
- ၂။ ခြေတော်ရင်း = ဘုရင်၏အပါး၊ ဘုရင်နှင့် အနီးကပ်နေရာ။
- ၃။ နတ်ရွာစံ = သေသည်၊ ဘုရင်အစရှိသည့် ဘုန်းကြီးသူများ ကွယ်လွန်သည်။

ကောသါရကျေးမင်း

(ကောသါရဇာတ်)

ရှေးသောအခါ ကြီးမားတပုတယ် ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော ကျေးမင်းသည်များသော အခြွေအရံရှိလျက် အိုမင်းသောမိဘတို့ကို လုပ်ကျွေးကာနေ၏။

တစ်နေ့သော် လူတို့စိုက်ပျိုးအပ်သော ကောက်သလင်းလယ်တို့၌ သွားရောက်စားသောက်ကြရာ လယ်စောင့်သည် ခြောက်သော်လည်းမရနိုင်။ ကျေးတို့သည် အဝစား၍ ပျံ့ကြကုန်၏။ ကျေးမင်းကား အဝစား ရုံမျှမက များစွာသော သလင်းနှံတို့ကိုလည်း ကိုက်ချီ၍ ဆောင်ယူသွားလေသေး၏။

ထိုအကြောင်းကို လယ်စောင့်သည် လယ်ရှင်အား ပြောကြားလေလျှင် ကျေးမင်းကို ထောင်ဖမ်းစေရာ အဆင်သင့်ပင် ကျေးမင်းကိုမိလေ၏။

ကျေးမင်းသည် မိမိ၏ခြေတွင် ကျော့ကွင်းမိကြောင်း သိသော်လည်း ကျေးတို့အစာမဝမီပျံ့ပြေးကြ မည်စိုး၍ ကျေးတို့အစာဝချိန်လောက်မှအော်လေ၏။ ထိုအခါ ကျေးတို့သည် ကျေးမင်းအား ပြန်မကြည့်ဘဲ ပျံ့ပြေးကြလေ၏။

လယ်စောင့်သည် ကျေးမင်းကိုယူ၍ လယ်ရှင်အားပြပေ၏။ လယ်ရှင်လည်း တင့်တယ်ကြီးမားသော ကျေးမင်းကိုမြင်လျှင် အလွန်ချစ်ခင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လျက် “အမောင်ကျေးသား၊ အမောင်သည် ဝမ်းဝ ရုံ စားသည်သာမဟုတ်၊ ကောက်သလင်းနှံတို့ကို ယူဆောင်၍လည်းသွားသေး၏ဟု ငါကြားသိရ၏။ အသို့ နည်း။ အသင်၌ ကျီကြထား၍ ကောက်သလင်းတို့ကိုသိုမှီးလေသလော” ဟုမေး၏။

“အရှင်၊ ငါသည် ကျီကြထား၍ သိုမှီးသည်မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ အပိုဆောင်ယူသွားသည်မှာ အချက် သုံးရပ်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ကား -

- (၁) ကြွေးမြီဟောင်းကိုလည်း ဆပ်ရ၏။
- (၂) ကြွေးမြီသစ်ကိုလည်း ချေးပေးရ၏။
- (၃) အစဉ်လိုက်သော ရွှေအိုးကိုလည်း မြှုပ်ရ၏” ဟုဆို၏။

လယ်ရှင်ကလည်း “အမောင်၊ သင်ဆိုသော အချက်သုံးရပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပါဦးလော့” ဟု ဆို၏။

ထိုအခါမှ ကျေးမင်းက “ငါ၌ အိုမင်းမစွမ်းသော အမိအဖတို့သည် ရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့ကို ပြန်၍ လုပ်ကျွေးရခြင်းသည် အမိအဖတို့၏ ကျေးဇူးမြီဟောင်းကို ဆပ်သည်မည်၏။

ငါ၌ အရွယ်မရောက်သေးသော ကျေးသားငယ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသားငယ်တို့အား လုပ်ကျွေး

ရခြင်းသည် နောင်အခါ၌ ထိုသားတို့က ကျေးမွေးတုံ့ပြန်မည်ဖြစ်၍ ကြေးမြီချပေးသည်မည်၏။

ငါတို့နေရာအရပ်၌ အိုမင်းမစွမ်းသော ကျေးအိုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကျေးအိုတို့အားလည်း ပေးလှူရ၏။ ဤသို့ပေးလှူခြင်းသည် အစဉ်လိုက်သော ရွှေအိုးကြီးကို မြှုပ်သည်မည်၏ဟုဆိုပေ၏။

လယ်ရှင်ယောက်ျားလည်း အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက်ကြည်ညိုလျက် ကျေးမင်းအား “အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်လေလော့” ဟုရှစ်ပယ်မျှသော လယ်ကို ပေးလှူပူဇော်လေသတည်း။

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ သလေး = ကောက်ကြီးမျိုး အပါအဝင် အခွံနီ၍ အနံ့မွှေးသော အသီးရရှိသည့် ရေနက်စပါး တစ်မျိုး။
- ၂။ ကျော့ကွင်း = ကွင်းလျှောကြိုးလွန်တို့ဖြင့် ထောင်ဖမ်းရန် ကြိုးကွင်း။
- ၃။ ကျီ = စပါး၊ ပဲ စသည်တို့ကို သိုမှီးရာ အိမ်တစ်မျိုး။
- ၄။ ကြ = စပါး ၂၅၆ တင်းဝင်သော အဆောက်အအုံ။
- ၅။ ပယ် = ရှေးခေတ်မြေ အတိုင်းအတာပမာဏ။

မိတ်ဆွေသုံးဦးနှင့် ဝန်လိုငှက်

(မဟာဥက္ကဋ္ဌသဇာတ်)

ရှေးသောအခါ အိုင်ကြီးတစ်ခု၏ အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ဥန်ဖို၊ စွန်မ၊ ခြင်္သေ့၊ ဝန်လိုငှက် လေးဦးတို့သည် လည်းကောင်း၊ အိုင်၏အလယ်မြင့်ရာ အရပ်၌ လိပ်သည်လည်းကောင်း အသီးသီးနေကြကုန်၏။

တစ်နေ့သော် စွန်ဖိုက၊ စွန်မအား လင်မယားအဖြစ်ဖြင့်နေရန် ပြောသောအခါ စွန်မက “အသင့်၌ အရေးရှိသောအခါ အကူအညီရရန် မိတ်ဆွေမရှိသေး။ သို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဤအိုင်ဝန်းကျင်၌နေသော ခြင်္သေ့၊ ဝန်လို၊ လိပ်တို့နှင့်ပင် မိတ်ဆွေဖွဲ့ထားလော့” ဟုဆိုလေ၏။

ဆိုတိုင်းဖွဲ့ထားပြီးနောက် ထိုစွန်နှစ်ခုတို့သည် ထိုအိုင်အတွင်းရှိ ကျွန်းငယ်တစ်ခု၌ ပေါက်သောထိမ်ပင် ပေါ်တွင် အသိုက်ပြု၍နေကြကုန်၏။ မကြာမီပင် စွန်ငယ်နှစ်ခုတို့ကို ပေါက်ဖွားကုန်၏။

ထိုအခါ အနီးအနားရှိရွာသားတို့သည် တစ်နေ့ပတ်လုံး တော၌လှည့်လည်လာရာ တစ်စုံတစ်ရာမရ သည်နှင့် ငါး၊ လိပ်တို့ကို ဖမ်းအံ့ဟုထိုကျွန်းသို့ကူး၍ ထိမ်ပင်အောက်၌ အိပ်ကြ၏။

ညဉ့်အခါ မှက်၊ ခြင် အစရှိသည်တို့ကို ပြေးစိမ့်သောငှာမီးထည့်ကြကုန်၏။ မီးခိုးမွန်၍ စွန်ငယ်တို့ မြည်သံကို ကြားကြလျှင် ငှက်ငယ်တို့ကို စားကုန်အံ့ဟု ရွာသားတစ်ယောက်ကို မီးရှူးနှင့် ထိမ်ပင်သို့တက်စေရာ အသိုက်အနီးသို့ ရောက်လာလေ၏။

စွန်မသည် အကြောင်းကိုသိရသဖြင့် ဝန်လိုငှက်ထံသို့ စွန်ဖိုကိုစေလိုက်၏။ ဝန်လိုငှက်သည် ရေအိုင်မှရေကို နှုတ်သီးဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတောင်ဖြင့်လည်းကောင်းဆောင်၍ မီးရှူးထက်သို့လောင်းချ ရိုက်ခတ် မီးကိုငြိမ်းစေ၏။

ရွာသားကလည်း စွန်ငယ်နှင့်တကွ ဝန်လိုငှက်ကိုပါ စားအံ့ဟုသက်၍ တစ်ဖန် မီးရှူးနှင့်တက်ပြန်၏။ ဝန်လိုငှက်လည်း ငြိမ်းစေပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ငြိမ်းစေရာ သန်းခေါင်အချိန်သို့ရောက်လာလေ၏။

ထိုအခါ ဝန်လိုငှက်သည် အလွန်ပင်ပန်းလာပြီဖြစ်၍ စွန်မက လိပ်ထံသို့စွန်ဖိုကို စေလိုက်ပြန်၏။ အကြောင်းမျိုးကို ကြားရသော် လိပ်ကြီး၏သားငယ်က ဖခင်အတွက်မိမိကူညီလိုကြောင်း ပြောသော်လည်းလိပ်ကြီး ကိုယ်တိုင် လိုက်လာပြီးလျှင် ညွှန်တွင်လူး၍ မှော်တို့ကိုယူငင်လာလျက် မီးဖိုတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ထိုးဖျက် မီး ကိုငြိမ်းစေလေ၏။

ရွာသားတို့လည်း ငှက်ငယ်တို့ကို အသိုက်အနီးအနား၌ လိပ်ကိုစားအံ့ဟု လိပ်ကို ဖမ်းဆီးနွယ်ဖြင့်ဖွဲ့နှောင်၍ လှိမ့်ကြရာ မလိမ့်နိုင်ဘဲ လိပ်ကြီးငင်ရာ ရေသို့ပါရောက်နစ်မွန်းသဖြင့် လိပ်ကိုလွှတ်၍ တက်ခဲ့ကြရ၏။ ဤသို့အားဖြင့် အရုဏ်တက်ဆဲ အချိန်သို့ရောက်လေ၏။ ရွာသားတို့လည်း တစ်ဖန် ငှက်တို့ကို ဝင်စားအံ့ဟု

ဆိုကြပြန်သည်ကို စွန်မကြားသော် ခြင်္သေ့မင်းထံသို့ စေလိုက်ပြန်၏။ ခြင်္သေ့မင်းလိုက်လာသော အခါ၌ကား ရွာသားတို့သည် ဆောက်တည်ရာမရ ကြောက်လန့်တကြား ဦးတည့်ရာသို့ပြေးကြလေ၏။

ခြင်္သေ့၊ ဝန်လို၊ စွန်တို့ ဆုံမိကြသောအခါ အဖြစ်အပျက်တို့ကို ပြန်ပြောကြလျက် ခြင်္သေ့မင်းက မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း၏ အကျိုးသည် မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ကြောင့်အဆွေခင်ပွန်းမပျက် တိုးတက် ကြင်နာပေါင်းသင်းရာ၏ဟု ကောင်းစွာဟောပြ ဆုံးမလေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ဝန်လိုငှက် = သစ်ပင်မြင့်များပေါ်တွင် အသိုက်ဖွဲ့ နေတတ်၍ ငါး၊ ရေမြေ့ စသည်တို့ စားသော လင်းယုန်ငှက်တစ်မျိုး။
- ၂။ ထိမ်ပင် = အစေ့တွင် တောင်ပံသဖွယ် ဒလက်ပါရှိသော သစ်ပင်ကြီးတစ်မျိုး။
- ၃။ မီးထည့် = မီးတောက်ရရှိအောင် လောင်စာတို့ကို စုအုံ၍ မီးပျိုးသည်။
- ၄။ မီးရှူး = အလင်းရောင်ရရန်အတွက်လောင်စာကို ထိပ်ဖျားတွင် ထည့်သွင်းတပ်ဆင်၍ မီးထွန်းညှိရသောတိုင်။
- ၅။ မှော် = ရေသေအပြင်၌ အညှိတက်၍ ပေါက်သော အပင်တစ်မျိုး။
- ၆။ အရုဏ်တက် = နေ၏အလင်းရောင် ထွက်ပေါ်သည့်အချိန်။
- ၇။ ဆောက်တည်ရာမရ = မတည်ငြိမ်၊ ခိုင်ခံ့စွာထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ ဖြစ်သည်။
- ၈။ ဦးတည့်ရာ = ရောက်မိရောက်ရာ။
- ၉။ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ = ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ သိမြင်ရသောအားဖြင့်။

ဟင်္သာကိုးသောင်းနှင့် ပင့်ကူ

ရှေးသောအခါ စိတ္တကုဋ်တောင် ရတနာရွှေဂူ၌ ရွှေဟင်္သာ ကိုးသောင်းတို့သည်နေကြကုန်၏။ ထိုဟင်္သာတို့သည် မိုးအခါ၌ ပြင်ပ ပြင်လွင်သို့ မထွက်ကြကုန်၏။ ထွက်လျှင် အတောင်တို့ကို မိုးရေစွတ်သဖြင့် ကောင်းစွာမယုံနိုင်ဘဲ သမုဒ္ဒရာ၌သာကျ၍ ပျက်စီးကြကုန်၏။ သို့ကြောင့် မိုးလေးလစာသလေးနဲ့ စသည်တို့ကို သိုမှီးထားလေ့ရှိကြကုန်၏။

တစ်ခါသော် ရထားလှည်းဘီးမျှရှိသော ပင့်ကူကြီးသည် ထိုဂူ၌ တစ်လလျှင် နွားချည်ကြိုးပမာဏ ရှိသော အမြွေးချည်မျှင် တစ်ခုစီဖွဲ့၏။ ဟင်္သာတို့သည် ထိုချည်မျှင်ကို ဖောက်ဖျက်ရန် ဟင်္သာပျိုတစ်ကောင်အား နှစ်စုသောအစာကိုပေး၍ထား၏။ မိုးလေးလလွန်သော် ထိုဟင်္သာပျိုသည် ရှေ့ဆုံးကနေ၍ ချည်မျှင်တို့ကို ဖျက်ဖောက်လေ၏။ ဟင်္သာတို့လည်းဘေးမှ လွတ်ကုန်၏။

နောက်တစ်နှစ်ကား မိုးသည် လေးလနှင့်မစဲဘဲ ငါးလရွာ၍ အစာကုန်သော် မိမိတို့ဥကိုပြန်၍ စားကြကုန်၏။ ဥကုန်သော် ဟင်္သာငယ်တို့ကို၊ နောက် ဟင်္သာအိုတို့ကို အစဉ်အတိုင်းစားကြလေ၏။

မိုးငါးလရွာပြီး၍ စံသောအခါ အစာနှစ်စုရသော ဟင်္သာပျိုသည် ရှေးကကဲ့သို့ ချည်မျှင်တို့ကိုဖျက်ဖောက်ရာ ဇာတ်တူသားကိုစား၍ အားမရှိသည်နှင့် လေးမျှင်ကိုသာဖြတ်နိုင်၍ ကျန်တစ်မျှင်တွင် ငြိ၍နေလေ၏။

ထိုအခါ ပင့်ကူသည်ဟင်္သာတို့ကို အလွယ်ဖြင့်ဖမ်းယူစားသောက် ရွှေဟင်္သာတစ်မျိုးလုံး ပျက်စီးရလေသတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ပြင်ပပြင်လွင် = အခြားတစ်ပါးသောအရပ်။
- ၂။ သိုမှီး = နောင်တစ်ချိန်တွင် အသုံးပြု လွယ်ကူ ရစေရန်ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ရာ၊ အတတ်ပညာ တစ်စုံတစ်ရာ စသည်ကို စုဆောင်းသိမ်းဆည်းသည်။
- ၃။ ပမာဏ = အတိုင်းအရှည်၊ အရွယ်အစား။
- ၄။ ဇာတ်တူသား = မျိုးရိုးဇာတိ အလုပ်အကိုင် စသည်တူသူ။